

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟΝ ΔΙΑ ΜΕΣΟΥ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΩΝ ΤΖΑΜΠΑΤΖΗΔΩΝ ΚΑΙ ΑΙ ΤΑΡΑΧΑΙ ΕΙΣ ΤΑ ΘΕΑΤΡΑ

Οι χρονογράφοι των ἐφημερίδων εἶχον ἀνάκαθεν διαφορὰς μετὰ τοὺς τζαμπατζήδης! Ἐχουν ἀναλάβει τὴν ἐργολαβικὴν δὴσφρῆσιν μίᾳς ἀθῶας μερῆς ἀνδρώπων ὁποῖοι ἀγαποῦν καὶ τὴν τελευταίαν γωνίαν τῶν θεάτρων ἐξαιρέσει τοῦ γαισέ, ἐντός τοῦ ὁποῖου σιωπηλὸς κἀθετα ὁ ταμίᾳς.

Αὐτὸ τὸ γαισέ οὐτε τὸ γνωρίζουν, οὐτε τοὺς γνωρίζει. Εἶνε ἡ μόνη τους ἀδυναμία νὰ μὴ θέλουν νὰ πληρώσουν οὐτε εἰσιτήριον οὐτε φόρον καὶ ὅταν τῶν ζήτηθῇ ἔστω καὶ μίᾳ πεντάρα προσκομίζουσαν ἀπειρα ὅσα πιστοποιηθῆ διά νὰ πείσουν τοὺς πάνας ὅτι αὐτοὶ δικαιοματικῶς εἰσερχονται δωρεάν καὶ ὅτι τὸ θέατρον εἶνε οἷσι τους.

Ὁ λόγος αὐτὸς τοὺς ἐδημιούργησε τύπους ἂν διὰ ἀντιπαθεῖς ἀσφαλῶς ὅμως ἀμαρτωλοὺς ὁποῖοι ἀνὰ πάσαν ὄραν γίνονται ὁ στόχος του κοινωνικοῦ ζουστομπολοῦ. Ὅλοι τοὺς ζήλευον καὶ ὄλοι τοὺς κατηγοροῦν. Τόσον ὅμως ἡ διαγογὴ τῶν τζαμπατζήδων ὄσον καὶ ἐκείνη τῶν ἐπικριτῶν τῶν δὲν περῶν ποτὲ τὰ ὄρια τῆς κοινωνικῆς εὐπρεπειᾶς, κᾶνεις δὲ δὲν ἐφραντάσθη ποτὲ σοβαρὰ ὅτι οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ εἶνε ἔστω καὶ κατ' ἐλάχιστον ἐπικίνδυνοι. Σὰς ὀριζομαι οὗ εἶνε αἱ ἀθῶωτεραι περιστεραὶ πού κυκλοφοροῦν μετὰ περισσῆν χάριν μέσα εἰς τὰς πλατείας τῶν θεάτρων.

Ὁ θεσμὸς ὅμως τοῦ τζαμπατζή δὲν εἶνε οὐτε νέος, οὐτε πάντοτε παρουσίασε τὴν σημερινὴν μορφήν τῆς ἀθῶότητος. Σήμερον τὸ μόνον πού ἠμπορεῖ εἰς τοὺς καταλόγιον κᾶνεις εἶνε μερικὲς ψευτεῖς πού σκοποῦν νὰ ξεγελάσουν τὸν ταλαίπωρον φορατζήν. Ὁ σκοπὸς ὅμως ἐξαγιάζει τὰ μέσα καὶ ὅταν ὁ τζαμπατζή λέγει ψέματα τὸ κίμνιε διά τὸ καλὸν τοῦ θεάτρου καὶ τῆς τέχνης. Μὴν λησιμονῆτε ὅτι οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ εἶνε οἱ ἀσθητότεροι κριταὶ καὶ ἐπικριταὶ τῶν ἠθοποιῶν καὶ τῶν συγγραφέων.

Ὁ τζαμπατζή εἶνε θεσμὸς διεθνῆς ὁ ὁποῖος κατὰ διαφοροὺς ἐποχὰς ἀπασχόλησε τὰ ἀνακτοβουλία, τὰς βουλάς, τὰς κυβερνήσεις καὶ ἀπειρες ὄσες φορὲς τὴν ἀστυνομίαν.

Οἱ Ἑλληνας τζαμπατζήδες ἀφίχοντο πρὸ τῶν συναδέλφων τῶν πού ἤμασαν τὴν ἐποχὴν τοῦ Μολιέρου. Σήμερον ἐπίσημοι ἀνεγνωρισμένοι τζαμπατζήδες ἐν Ἑλλάδι εἶνε οἱ δημοσιογράφοι καὶ οἱ θεατρικοὶ συγγραφεῖς. Εἰς τὴν Γαλλίαν λόγου χάριν ἐπὶ Λουδοβίκου XIV ὀλοκλήρην τὸ ἀνακτορικὸν προσωπικὸν—καὶ ἴδιον πολυαριθμώτατον,—ἀπελάμβανε τῆς δωρεάν εἰσόδου εἰς τὰ θεάτρα. Ἐφθασεν ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ πλατεία ἐγγίμισε ἀπὸ ἀνακτορικοὺς τζαμπατζήδες. Ὁ Μολιέρους πρῶτας ἐπέτυχε ἀπὸ τὸν Λουδοβίκον XIV τὴν καταργήσιν τοῦ ἐπισημοῦ αὐτοῦ ἐθίμου. Ἀλλὰ τι συνέβη; Ὁ Βασιλεὺς διέταξε σχετικῶς, ἀλλὰ οἱ ἱππῶται τῆς αὐτῆς θεωρησαντες προσβλητικὸν νὰ πληρώσουν ἠθέλησαν τὸ ἴδιο βράδι τῆς καταργήσεως τοῦ προνομίου νὰ εἰσελθῶν ἐν σώματι καὶ διὰ τῆς βίας. Μόλις ἐφθασαν εἰς τὸ θέατρον τοῦ Μολιέρου ὁ πορτιέρης μετ' ἁποδομοῦ ἀνθρώπων τοῦ θεάτρου ἠθέλησε ν' ἀντισταθῇ, ἀλλὰ οἱ εὐγενεστατοὶ ἱππῶται ἀνέστησαν τὰ ξίφη κατὰ ἐμπήξαν ἱπποτικῶτατα εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ θυρωροῦ καὶ εἰσελθόν ζητοῦντες ἀφορμὴν καυγὰ μὲ ὀλονθήποτε μέσα εἰς τὴν αἴθουσαν. Ἐδειξαν διαθέσεις κακὰς ἀπέναντι καὶ τῆς φρουρᾶς καὶ ἐξήχον παντοῦ τὸν Μολιέρου καὶ τοὺς ἠθοποιούς διὰ νὰ τοὺς δώσουν ἓνα μῦθμα πού θὰ τοὺς ἀπέτρεπεν εἰς τὸ μέλλον ἀπὸ ἐνεργείας πού ἔθιγαν τὸν ἱππῶτα τῆς αὐλῆς.

Οἱ ἠθοποιοὶ οἱ ὁποῖοι εἶχαν ἐν τῷ μεταξύ μωρισθῇ τὰ σκουρα εἶχαν ἐξαφανισθῇ αἱ ἐν γυναικες ἦσαν κυριολεκτικῶς πανικόβλητοι. Μόνον ὁ δημοφιλέστατος ἠθοποιὸς Μελάρ ὁ ὁποῖος εἶχε μετεμπεφισθῇ σὲ γέρο γὰ τὴν παράστασιν ἐβγήκε στὴ σκηνὴ καὶ τοὺς φώναξε: «Εἰ, κύριοι ἱππῶται, φρονήτε τουλάχιστον ἐνὸς ἐσχατοῦρου εἰς τὸν ὁποῖον δὲν ἀπομένουν παρὰ ἐλάχιστοις ἡμέρας ζωῆς».

Οἱ λόγοι αὐτοὶ ἐσκόρπισαν τὰ γέλασα εἰς τὴν πλατείαν καὶ εἰς τὰς τάξεις τῶν ἐξηγουμένων ἱπποτῶν καὶ ἔτσι εἶρε τὴν εὐκαιρίαν ὁ Μολιέρους νὰ παρουσιασθῇ καὶ νὰ δηλώσῃ ὅτι τὸ μέτρον δὲν ὀφείλετο εἰς ἰδικὰς τὸν ἐνεργείας, ἀλλὰ εἰς αὐθόρμητον ἐπιθυμίαν τοῦ βασιλέως. Οἱ ἱππῶται ἐπέστησαν καὶ ἔντοτε ἀπεράσισαν νὰ πληρώσουν τὸ εἰσιτηρίων των. Ἐν τῷ μεταξύ ὁ πορτιέρης τοῦ θεάτρου εἶχε μεταφερθεῖ εἰς τὸ νεκροταφεῖον. (1)

Ἄλλ' ὥς νὰ μὴ ἤρουν οἱ ἱππῶται καὶ οἱ ἄνθρωποι τῆς αὐλῆς εἰς τὰ θεατρικὰ ἄρχετα διὰ ὁποῖα ἐτακτοποιήσεν ὁ Καμπαρντόν εἶρε ἀναρροῦν παραπόνων τῶν Ἰταλῶν ἠθοποιῶν Ὀττάβιο καὶ Τιβέριο οἱ ὁποῖοι ἀνέφερον ὅτι οἱ λακέδες, οἱ ὑπηρεταὶ καὶ οἱ καμαριέρηδες ἐξοχωτάτων εὐγενῶν ἐπὶ εἰκοσι συνεχῆς ἡμέρας διεξήχον τιτανωμαχίας πρὸς τοὺς θυρωροὺς διότι ἠθελον νὰ εἰσερχομένη δωρεάν ἐφόνευσαν δύο ἐξ αὐτῶν καὶ οὐδεὶς ἔτερος ἀνελάμβανε πλῆρον τὴν ἠρωϊκὴν θείαν τοῦ θυρωροῦ, ἐφ' ὄσον δὲν θὰ τὸν ἐπροστάτευεν τοῖς ἀλλοτρίων πυροβολίων.

Αἱ αἱματηραὶ αὐταὶ σκηναὶ ἐξηκολούθησαν καὶ χρονογράφοι τῆς

ἐποχῆς ἐκείνης ἀναφέρουν ἐράνους δημοσίους ὑπὲρ κακοποιηθέντων ἢ πληγωθέντων ἠρωϊκώτατων θυρωρῶν. Εἰς τὰ ἄρχετα τοῦ ἠθοποιοῦ Λαγκράνζ (2) εὐρίσκειται τὴν πληροφορίαν ὅτι καὶ κρατικά βοήθεια ἐδόθησαν ὑπὲρ ἀτυχησάντων θυρωρῶν. Ἐπίσης ἀναφέρει ὅτι εἰς τὴν Τουρς διότι οἱ θυρωροὶ ἐφόνευσαν δύο ἀγορφυλάκας ἐπιθυμούντας νὰ εἰσελθῶν δωρεάν, ὄλος ὁ θίασος ἐδραπέτευσε, ἐκὰς μάλιστα τῶν ἠθοποιῶν γυμνὸς καὶ κάποιος ἄλλος ἐπυλόητος. Κατὰ τὴν αὐγὴν φρονεῖσθῇ ὁ ὑπηρετὴς τοῦ Λαγκράνζ ἀπὸ Βρετανοὺς σπουδαστὰς τοὺς ὁποῖους εἶχεν ἐμπόδιον νὰ εἰσελθῶν δωρεάν.

Ὁ δραματικὸς συγγραφεὺς La Jette (1600—1665) ὀμλῶν μετὰ περιφρονήσεως περὶ τοῦ Κορνηλίου εἶπεν, ὅταν ἐπληροφορήθῃ ὅτι κατὰ τὴν προεμίαν τοῦ ἔργου τοῦ «Thomas Mörus» ἐφρονεῖσθαι νὰ τέρσερες θυρωροί:

— Θὰ τοῦ ἀναγγαρίωσῃ τὸ πρωτεῖα ὅταν ἓνα ἔργον γίνῃ ἀφορμὴ νὰ φρονεῖσθαι πέντε πορτιέρηδες.

Τότε κάποιος εὐφύη τὸ ἐδήλωσεν ὅτι ἐν ταυτήν περιπτώσει πρέπει νὰ παραχώρησῃ τὰ πρωτεῖα ἐν τῶν Σκουντερῶ εἰς τὴν προεμίαν τοῦ «Τυραννικοῦ ἔρωτος» τοῦ ὁποῖου ἐξῆ θυρωροὶ ἀπέθανον τοσαυτακλήθοντες ἀπὸ ὀρημνικώτατον πλήθος τζαμπατζήδων.

Ἄλλὰ τὸ διεθνῆς θέατρον ἐκὸς τῶν τζαμπατζήδων ἐγγνώρισε καὶ ἄλλας πάσης φύσεως ταραχὰς. Ὁ Σορὲς γράφει κατὰ τὸ 1642 ὅτι καὶ κάποιος σωματοφύλαξ ἐπέταξε μίᾳ πέτρα ἐπὶ τῆς σκηνῆς καθ' ἣν στήμην ἔπαυε ὁ Μολιέρους. Ἡ πρῶξις αὐτῆ ἐγένετο ἀφορμὴ ἐπικινδύνων συμπλοκῶν εἰς τὴν πλατείαν, ἐξαματίσθη τὴν παράστασιν καὶ ἀνάγκασεν τὸν ἐπίτροπον τῶν βασιλέων ν' ἀνέλθῃ ἐπὶ τῆς σκηνῆς μετ' ἐπίσημον ἐνδύμα. Ἡ ἐπὶ τῆς σκηνῆς ὅμως ἐφάνιστο τοῦ δικαστικοῦ λειτουργοῦ προεκάλεσε τῶσιν γέλατα καὶ τῶσας ἀποδοκμασίας ὥστε ὁ δικαστικὸς λειτουργὸς ἠναγκάσθη νὰ ἐγκαλιένη τὴν σκηνὴν ἡμιλόπθυμος.

Σοβαρωτάτας ταραχὰς καὶ πανικοὺς ἐδημιούργουν ἀπὸ σκοποῦ εἰς τὰς πλατείας τῶν θεάτρων καὶ διάφορα κακοποιὰ στοιχεῖα. Τὴν 10 Φεβρουαρίου 1770 εἰς μίαν παράστασιν τοῦ «Ερμιμουτῶ» τοῦ Σενταῖ ἀκουσαν οἱ θεαταὶ κλαγγὴν ἐβρών εἰς τοὺς διαδρόμους καὶ συγχρόνως διαφροῦς φωνάς: «Στὰ ὄπλα... Πυρκαϊὰ... Φοτιά».

Ἐπηκολούθησε πανικός, κόσμος ἐβρυνε καὶ συνοστατικῶς ἐπικινδύνως καθ' ὃν χρόνον οἱ λαοποδῖτα ἐπέτελλον τὸ ἔργον των. Τὴν ἐπομένην ὑπερεκατόν θεαταὶ κατέβησαν εἰς τὴν ἀστυνομίαν εἰς ἔχον ληστευθῇ.

Αἱ ταραχαὶ ὅμως εἰς τὰς πλατείας τῶν θεάτρων παρουσιάζοντο ὑπὸ διαφορῶν μορφῶν. Μία περιεγορτάτη σκηνὴ ἔλαβε χώραν κατὰ τὴν πρώτην παράστασιν τοῦ ἔργου τοῦ Πραντόν «Stairas», κατὰ τὸ 1679. Ὁ συγγραφεὺς ἐπῆγε καὶ αὐτὸς κάτω μὲ τὸ κοινὸν γὰ νὰ παρακολουθῆσθαι τὸ ἔργον του. Ἀπὸ τῆς πρώτης πρῶξις ἄρχισαν αἱ ἀποδοκμασιαὶ καὶ ὁ Πραντόν ἦτο ἔτοιμος νὰ κάμῃ ἐπεισόδιον ὅταν κάποιος φίλος του, εἶπε: «Τὸ καλὸ πού σοῦ θέλω ἀγὶ νὰ θυμώσῃς σφύριζε καὶ σὺ». Ὁ Πραντόν ἀκουσὸς τὴν συμβουλίαν καὶ ἄρχισε νὰ σφύριξῃ διαμονωδῶς. Τότε ὄλοι ἐσταμάτησαν καὶ τὸν ἐκοίταζον στὴν ἀρχὴ μετ' ἀπορία καὶ ὕστερα μετ' ἀγανάκτησιν.

Τότε κάποιος ὁ ὁποῖος ἠγορήτετο τὸ σφύριγμα του, εἶπε: «Γιατὶ σφύριζετε, κύριε. Εἶσθε ἀνήθικος διότι τὸ ἔργον εἶνε ἐξαιρετικὸν καὶ ὁ συγγραφεὺς διακεκριμένος». Ὁ Πραντόν ὅμως ἐξακολούθησε καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ἦτο νὰ δαρθῇ ἀνηλέως καὶ νὰ τὸν πετάσουν ἔξω ἀπὸ προηγουμένως τὸ ἀφῆσαν ἐν τῆς περικοιῶν καὶ ἀπὸ ἱκανοποιήσιν ἐξεροκοπήθησαν φανατικὰ τὸ ἔργον.

Τὴν 30ῆν Νοεμβρίου 1772 ὀλίγα λεπτὰ πρὶν παιχθεῖ ὁ «Κόμης τοῦ Ἐσσεξ», ἓνας ἀνθρώπος ἀνῆλθε στὴ σκηνὴ καὶ εἶπε: «Κύριοι, ὀνομαζομαι Στέφανος Μανιάρ, ἔχω συγγράμει δρᾶμα ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὁ τρομερὸς διαφθορεὺς» καὶ ἐνῶ τὸ ἔργον μου εἶνε καλὸν οἱ ἠθοποιοὶ ἀγορεύοντα νὰ τὸ παῖξουν καὶ νὰ τὸ ἀκούσουν ἀκούμ. Σὲς πού τους πληρώσετε πρέπει μετὰ μετὰ προστάσετε». Τὸ κοινὸν τότε σύστασιν ἐτίχθη τὸ ἔργον τὸ ἀκούσιμον συγγραφῆς ἐνῶ ἡ φρουρὰ ἐπένεθῃ καὶ τὸν ὄδηγησε εἰς τὴν ἀστυνομίαν ὅπου ἐνόμισον τοῦ ἀστυνόμου κατ' ὅσον χωροφυλάκων ἀνεγνώσε τὸ δρᾶμα του. Τὸ κοινὸν ὅμως καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς παραστάσεως ἀπεδοκμαζοῦσε τῶν ἠθοποιῶν μέχρι τὸν ἠμεῖον ἐκείν ὅταν ὑδατοῖς ἠροστατευόμενος ἀπὸ ὀπλοφοροῦντας τυχοδιώκτας εἰς ἐνδεικνὴν περιφρονήσεως ἐκόπρισεν εἰς τὸ μέσον τῆς αἰθούσας ἐν μέσω ἀλλалаγομῶ καὶ ὑπὸ τὰ ἄρματα τῆς ὑψηλοτάτης δουκίσσης τῶν Βουρβόνων.

Ἐπίσης ἀπεδοκμασθήσαν ἠθοποιοὶ μεγάλου κύρους καὶ τὸ κοινὸν πολλὰκις διέτασεν τὸσταμάτημα ἔργων τοῦ δὲν ἔρσαν καὶ τὴν αἰφινιδίαν ἐπανάλησιν ἄλλων. (3)

Ἔργα νεώτερα πού ἀπεδοκμασθήσαν ταραχῶδέστατα ὑπῆρξαν ἡ

2) Λαγκράνζ—ἠθοποιὸς τοῦ θιάσου τοῦ Μολιέρου.
3) Memoirs Secrets, X, 18.

ΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ—ΑΣΤΕΙΑ

Είνε πολλοί!

‘Η Μιλάνς ντ’ Αντινύ, τὸ περιγέρο ἀστρο τοῦ μπαλέτου τῆς ὄπερας, ἐφώνεζε ἕνα φθ.νοπορινὸ δειλιτὸν ἀμαξία τῆς καὶ τοῦ εἶπε νὰ τὴν πᾶρ στὴ Νομάρτη. ‘Ήσαν μελαγχολικὴ ἐκείνη τὴν ἡμέρα καὶ εἶχε τόσες σχέσεις ἐκεῖ ἀπάνω στὴν καλλιτεχνικὴ αὐτὴ φωλιά.

Περωνάτς ἀπὸ τὸ καμητήριο τοῦ βουλευτάρου τοῦ Κλισού τῆς ἤθεε ἡ ιδέα νὰ περιπατήσῃ μὰ στιγμὴ μόνη ἀνάμεσα ἀπὸ τοὺς τάφους. Δὲν εἶχε κίμαι δέκα βήματα στὴν κεντρικὴ ἀλλεία, ὅταν εἶδε μὰ νέα ἠθοποιὸ τοῦ Βοαρτιέ μὲ τὴν ἀγκαλιὰ γεμάτῃ ἀνθῆ. ‘Η νέα εἶχε χάσει πρὸ μνηδὺς τὸ φίλο τῆς πού τὸν ἐλάτρευε.

— ‘Αχ, ἀγαθὴ μου, τῆς εἶπε ἡ Μιλάνς ντ’ Αντινύ, δὲν σὰς εἶχα ἰδεῖ ἀπὸ τότε πού σὰς ἤθεε ἐκεῖνο τὸ δοντύχημα. Πόσο σὰς λυποῖμαι!

— Τὸ βλέπετε, εἶπε ἡ νέα. Μόνο πιστὴ στὴν ἀνάμνησί του...

— Αὐτὸ εἶνε πολὺ καλὸ... πολὺ σγχινητικὸ...

— Καὶ σεῖς, κυρία, εἶπε ἡ ἀπαρηγόρητῃ ἠθοποιός, δὲν ἐρχεσθε ποτὲ νὰ φέρετε ἀνθὲ στὸν τάφο ἐκείνου πού ἀγαπήσατε;

‘Η Μιλάνς ντ’ Αντινύ ἔμεινε μὰ στιγμὴ σιωπηλὴ. ‘Επειτὰ ἀπήντησε ἀπλῶς.

— Αὐτὸ δὲν εἶνε δυνατόν, μικροῦλα μου... Εἶνε πάρα πολλοί.

***

Συνειδήσις

‘Ενας νέος βουλευτὴς κατελήφθη ἀπὸ τρομερὸ πονόδοντο καὶ ἔτρεξε ἀμέσως σ’ ἕναν ὀδοντοίατρο πού τοῦ τὸν συνέστησαν γιὰ πολὺ εὐσυνείδητο.

‘Ο ὀδοντοίατρος τὸν ἐκάθισε στὴν πολυθρόνα, τοῦ ἀνοίξε τὸ στόμα, εἶδε μέσα μὲ τὰ γυαλιὰ του καὶ εἶπε: — Εἶχατε δίκην ἀ καπνίτη. Σὲ λίγο ἡ ἐστία τοῦ κακοῦ θὰ φύγῃ ἀπὸ τὸ στόμα σας.

Καὶ ἀμέσως ἔβραε εἰς ἐνέργειαν τὰ ἐργαλεῖά του. Τοῦ ἔβγαλε τέσσαρα δόντια τὸ ἕνα μετὰ τὸ ἄλλο, ἐν ᾧ σὲ καθὲ ἐξαγωγή ἔβλεπε προσεκτικὰ καθὲ δόντι πού ἔβγαζε.

— Πόσα σὰς ὀφείλω; εἶπε στὸ τέλος ὁ τολαίφωρος πελάτης.

— Τὴν ἀξία τῆς ἐξαγωγῆς ἑνὸς δοντιοῦ μόνον, ἀπήντησε ὁ ὀδοντοίατρος.

— Πῶς; ‘Εσεῖς μοῦ ἔβγαλάτε τέσσαρα δόντια.

— Πράγματι, ἀπήντησε ὁ εὐσυνείδητος ἄνθρωπος. Ἀλλὰ τρία ἀπὸ αὐτὰ τὰ δόντια ἦσαν γερὰ. Ποτὲ ἐγώ, κυρία, δὲν δέχομαι νὰ πληρώνομαι γιὰ τὰ δόντια μὰ βάζω κατὰ λάθος.

***

Προνοητικὸς γαμβρὸς

‘Αγγελιά σὲ μὰ παρισινὴ ἐφημερίδα.

‘Ενας κύριος ζῆτει θέσιν γάμῳ ντὲ κομπανὶ γιὰ τὴν πεθερὰ του. Προτιμᾶται οἰκογένεια ξένη, κατοικοῦσα εἰς τὴν Ἀμερικὴν καὶ ἐρχομένη πολὺ σπανίως στὸ Παρίσι.

***

‘Η θνησιμότης

Σ’ ἕνα σαλόνι, ὅπου εὐρίσκοντο πολλοὶ ἐπιστήμονες, μὰ κυρία εἰδιβάσσε σ’ ἕνα περιοδικὸ μὰ ἔρευνα γιὰ τὴν συνθήκη τῆς ὑγιεινῆς μὲ διατροφικὴν στατιστικὴ γιὰ τὴν θνησιμότητα καὶ ἀμέσως ἀπήντησε αὐτὴ τὴν ἐρώτησι στὸν δόκτορα Μπρισώ.

— Γιατὸρ... πρὸ ὀλίγου εἰδιβάσσα, ὅτι πάντοτε μετὰ τὸν μῆνα Σεπτέμβριον ἡ θνησιμότης ἐλαττοῦται ἀσθητικῶς. Ζέρερε γιατί;

— Διότι αὐτὴ τὴν ἐποχὴ κυρία μου, ἀπήντησε ὁ Μπρισώ, ὄλοι σχεδόν οἱ γιατροὶ λείπουν στὸ κληγῆ.

***

Χωρὶς δοκιμὴ

‘Η γκρινιάρια κυρία δὲν τῆς ἀρέσει τὸ αὐτοκίνητο πού τῆς ἀγόρασε ὁ ἄνδρας τῆς.

— Αὐτὸ εἶνε ἀνυπόφορο, φίλε μου. Πάλι τὰ ἐκαμας ρόιδο. Πέρονον ποτὲ ἕνα πριίγμα χωρὶς νὰ τὸ δοκιμάσουν;

— Χωρὶς νὰ τὸ δοκιμάσουν, ἐπανάεβα σάν ἡχὼ ὁ βασιανιμένος σύζυγος. Μὰ μήπως ἐσένα πρὶν σὲ πάρω σ’ ἐδοκιμάσα;

Ριγκολό

«Γκαετάνο» τοῦ Ἀμπου, μερικά ἔργα τοῦ Σαρδοῦ π. χ. «‘Η Ταβέρνα τῶν Φοιτητῶν» 1858 μὰ μερικὲς κωμωδιές τοῦ Dumas.

Τὸ Ἀγγλικὸν κοινὸν καὶ τὸ Ἰταλικὸν δὲν ὑπέστησαν εἰς παρομοίου εἶδους γεγονότων ἠμποροῦν δὲ νὰ λεχθῆ ὅτι τὸ ἑλληνικὸν εἶνε τὸ μόνον ἡσυχότερον καὶ ἀνεκτικότερον. Κωστῆς Μπασιτιάς

ΑΠΟ ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ

Η ΣΟΦΙΑ ΤΩΝ ΣΚΥΛΩΝ

‘Ο θάνατος τῆς Φλόξ. ‘Ο σκύλος τῆς Κερκύρας. Τὰ νιτερέσα του μὲ τὸν φουφάρη. Τὸ τοσιανόσκυλο πού ἀκολούθησε τὸν Γεώργιον τὸν Α’. ‘Ο φιλόμοστος σκύλος «Ερνάνης». ‘Ο πολυκλαυστος Τριζώνης καὶ ἡ φλόξ. Τὸ σκυλάκι τῆς Πόπης Ἐνριξον. Τὸ σκύλ τοῦ κ. Στεφ. Δάφνης καὶ ὁ Ζονάρ ...

Γιὰ τὴν νοημοσύνην καὶ τὴν ἀφοσίωσιν τῶν σκύλων ἔχουν γραφεῖ, βέβαια, πολλὰ. Οἱ σκύλοι τῆς μονῆς τοῦ Ἀγίου Βερνάρδου, οἱ σῶζοντες ἀνθρώπους ἀπὸ τὰς χιονάς, ἦσαν γνωστοὶ σ’ ὅλο τὸν ὅμορον, περίφημος δὲ ἱστορικῶς εὐφυῆς, πιστεύω καὶ ἀφοσιώσεως, ἔχουν γραφεῖ ἐπὶ πλεόν καὶ γιὰ σκύλους διαφόρων χωρῶν, οἱ ὅποιοι καὶ μνημῆα ἀπέκτισαν μετὰ θάνατον!

Περιφρήμους ὅμως γιὰ τὴν ἐξυμνοῦσα τους καὶ τὴν ἀφοσίωσι τους σκύλους, εἶχαμ καὶ στὴν Ἑλλάδα.

Στὴν Ναύπακτο ἔζησεν ἄλλοτε μὰ σκυλίτσα ἡ ὁποία ὑπεράσπισσε μὰ χερσιαντικῆ νύχτα τὸ σπίτι τῶν κυριῶν τῆς ἀπὸ τὴν ἐπιδρομῆν ἡμισίας δωδεκάκωδου κλεπτῶν. Δὲν τὸν ἄφησε νὰ πλησιάσουν στὴν πόρτα καὶ ν’ ἀνοίξουν, τὸ πρῶτὸ δὲ τὴν βρῆκαν μὲ τὸ κρανίον ἀνοιγμένο, ἀπὸ τὰ τραύματα!...

‘Η σκυλίτσα αὐτὴ, τὴν ὁποίαν ἐφώνάζαν Φλόξ ἔσπαζε κ’ ἔτρωγε καρδιά, ἀμύγδαλα, καρπούσι, πεπόνι. Ὅταν ἦσαν χορτάτῃ ἐκρυβε κἀπου τὸ ψωμὶ τῆς ἢ τὸ ἐσκαπαζε μὲ χῶμα κ’ ἔβραζε ἀπ’ ἐπάνω μὰ πέτρα γιὰ νὰ θυμῆτῃ τὸ μέρος ὅταν θὰ πεινοῦσε!.

Στὴν συνοικία «Σπηλιὰ» τῆς Κερκύρας ζῆουσε ἄλλοτε ἕνας πελώριος ἀδέσποτος σκύλος. ‘Ο σκύλος αὐτὸς γινώριζε ὄλους τοὺς διαβάτες καὶ ὅταν περνοῦσαν τὸν σταματοῦσε καὶ ἐμάζεε «ἡμιόβολα», νομίσματα 2 1/2 λεπτῶν τοῦ Ἰονίου Κράτους, ὅπως ἀκριβῶς κἀμνον καὶ οἱ ἐπαίται. Μὲ τὰ χροῖματα αὐτὰ πῆγαινε σ’ ἕνα καπνικὸ ψωμὶ κ’ ἀγόραζε τὸ ψωμὶ τοῦ!... Ὅταν μάλιστα ἦταν χορτάτος, ἄφηνε τὰ χροῖματα στὸν ψωμὶ γιὰ νὰ περάσῃ καὶ νὰ φύωι τὸν ἐπιούσιον τοῦ ἀγοράτερο, ὅταν θὰ πεινοῦσε!

Στὸ Ἀργιστοῦλὶ τῆς Κεραλληνίας εἶχεν ἐνοχίφει ἄλλοτε ἕνας σκύλος φευγάτος ἀπὸ κάποιου μοναχῆτῃ. Γι’ αὐτὸ τὸν λέγαινε καὶ «Καλόγηρος». ‘Ο σκύλος αὐτὸς εἰδιλάγε τὰ τρία πλουσιώτερα σπίτια τῆς πόλεως καὶ μόνον σ’ αὐτὰ πῆγαινε κἀδε μεσημερὶ κ’ ἔτρωγε ὅτι ἔμεινε ἀπ’ τὸ τραπέζι. Τοὺς ἄλλους κατοίκους τοὺς εἶχε... κηρύσει εἰς ἀγνοίαν!...

Θαυμαστῆς νοημοσύνης ἦταν καὶ ὁ πελώριος ἐκείνους τοσιανόσκυλος, ὁ ὁποῖος ἀκολούθησε τὸν ἀειμνητὸν βασιλεῖα Γεώργιον, κατὰ τὴν πρώτην του περιουδειαν τοῦ Θεσσαλίου. ‘Ο σκύλος αὐτὸς ἔζησεν ἔκτοτε καὶ παρέδωκε τὸ πνεῦμα τὸν ἐν τοῖς Ἀνακτόροις, εἰς βαθύτατον γῆρας!

‘Ενα περιφρῶ...φιλόμοστο σκύλο ἐγνώρισαν, ἀγάπησαν καὶ ἐθαύμασαν καὶ αἱ Ἀθῆναι πρὸ ἐτών, τὸν «Ερνάνη». ‘Ο σκύλος αὐτὸς δὲν ἔλλεπε ἀπὸ καμμὰ ὀρεγέτα, ἀπὸ κανένα μελόδρομα, ἀπὸ καμμὰ συνυαλί. ‘Ηταν διαίτημος τζαμπατζῆς καὶ εἰσῆρχετο παντοῦ δωρεάν. Διήρχετο μετὰ τὸν πλήθους τῶν θεατῶν ἡσυχᾶ ἡσυχᾶ, ἐφθαινε πρὸ τῆς σκηνῆς, σηκωνότανε στὰ πσιανὰ του πόδια, ἐστήριζε τὰ μπροστινὰ του στὸ ξύλινο περίφραγμα τῆς σκηνῆς καὶ παρακολουθοῦσε τὴν παραστάσι μὲ ἐνδιαφέρον, μὲ προσοχὴν κ’ εὐλάβειαν.

Οἱ παλαιότεροι ἀθηναῖοι θὰ τὸν ἐνθουμοῦνται ἴσως ἀκόμη. Περὶ αὐτοῦ μάλιστα καὶ τοῦ «Τριζώνης», ἔχει γραφεῖ ἐκτενῶς ὁ κ. Μπάμπης Ἀννίνος.

‘Ο «Τριζώνης» ἦταν ὁ συμπαιθέστερος ἀδέσποτος σκύλος τῶν Ἀθῆνῶν, ὁ σκύλος τὸ ὁποῖον τὸν θάνατον ἐβρήκισεν ἡ πόλις Ὀλόκληρος. ‘Ο Τριζώνης ἦταν...μεγαλοψυχῆς! Ὅταν οἱ χωροφυλακὲς ἐβρῆσαν φλόξες στοὺς δρόμους τῆς πρωτευούσης, ὅχι μόνον δὲν τῆς ἔτρωγε, ἀλλὰ ἐσκαβε καὶ τῆς ἔκρυψε γιὰ νὰ μὴ τῆς βροῦνε καὶ τῆς φάνε οἱ ἄλλοι σκύλοι, πού δὲν εἶχαν τὸ ἴδιο μυαλὸ μ’ αὐτόν!...

‘Ο Τριζώνης ζῆουσε στὸ ὑπόγειο τοῦ Ζαχαράτου. ‘Ηταν φίλος στενὸς κ’ ὄλους τοὺς γεροντιστάς. Μὰ μέσα μάλιστα ἀπόχεται καί... Τριζώνιαν! Μιὰ ἀδέσποτη σκυλίτσα, μὲ τὴν ὁποίαν ἠνώθητῃ καὶ ἔζησε μέχρι θάνατον, δημοφιλῆσας ἐν τῷ μετὰ τὴν ἀπειρα τριζωνοπούλα.

Περιφρῶμι γιὰ τὴν νοημοσύνην του ἦταν καὶ τὸ σκυλάκι τῆς πάλαι ποτὲ περιφρῆσιν ἀπαλλήλου τοῦ τηλεφωνικοῦ Κέντρου Πόπης Ἐνριξον. Ὅταν ὁ γνωστός ἀξιοματικὸς συγγενὴς τῆς τῆς ἐνόριζε σὲ κάποιον ἱεροπληγαδο τὸν περιζῶφον, ἡ Ἐνορίς ἐσώθη χάρις στοῦ σκυλάκι αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον ἐστραφογύριζε γύρω στὸ πηγᾶδι καὶ ἐθηρονοῦσε, μέχρις ὅτου προσέλαυσε τὴν προσοχὴν μερικῶν διαβατῶν.

‘Ενα ἐξυμνο σκυλὶ εἶχεν, ὡς διηγείται, καὶ ὁ γνωστός ποιητὴς συνεργάτης μας κ. Στεφ. Δάφνης. Τὸ σκυλὶ αὐτὸ βλέπωντὸς κυριους του νὰ ὑποφέρουνκατὰ τὸν ἀποκειρισμόν, δὲν ἐννοοῦσε κατ’ οὐδένα λόγον, νὰ ἐγγύσι μὰ γαλέτα τὴν ὁποίαν τοῦ ἔριξαν ἡμέραν-ἡμέραν πρὸς τοὺς ἐπρόμῃθευσαν σάκκον ὀλόκληρον ἐξ αὐτῶν. Εἶδαν δὲ καὶ ἐπαθᾶν νὰ τὸ πεισούν ὅτι ἡ γαλέτα αὐτὴ ἦταν δικὴ του. Τὸ ἴδιο αὐτὸ σκυλὶ ἀκούγοντας νὰ διαμαρτυροῦνται στὸ σπίτι γιὰ τὰ ἀδικα μέτρα τοῦ Ζονάρ κατὰ τῆς Ἑλλάδος, ἐγαυγίεε στὸ μέλλον ἀπειλητικῶς, ὁσάκις ἀκούγε τὸ ὄνομα τοῦ Γάλλου ἀρμιστοῦ.

‘Ο Ζωφίλιος

